

Redacțiunea, Administrațiunea
și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Brevetele neînfrângute sau se primesc.
Manuscrisurile sau se revin.
Biroul de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Imprimerie mai primărie în Viena
H. Moss, Haasenstein & Vogler (Otto
Moss), H. Schalek, Alois Hornel, M.
Dukas, A. Oppel, J. Demmeberg; în
Budapesta: A. V. Goldberger, Eck-
stein Bernai; în Frankfurt: G. L.
Dauke; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
permanentă pe o săptămână 6 or. și
50 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învalabil.
Reclame pe pagina a III-a o
serie 10 or. v. a. sau 30 bați.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU XVI.

„Gazeta” este în vânzare și
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
8 fl., pe trei luni 5 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 26 fr., pe trei luni 18 fr.
N-rii de Duminică 6 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiune, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 8 fl., pe trei luni
5 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bați. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 204.

Brașov, Mercuri-Joi, 16 (28) Septembrie

1893.

Domne păzesce-ne!.....

Brașov, 15 Septembrie v.

Abia s'a deschis dieta ungu-
rească și au și început să curgă in-
terpelațiile din toate părțile. De si-
gur că până acuma le-a venit
rândul și fulminantelor interpela-
țiuni în contra Românilor, ce le
pregătesc de multă patrioții privi-
legiați de toate nuanțele.

Le trebuia material, ca să potă
tuna și fulgera în contra „Valahio-
loră răsvrătorii” după pofta inimei
lor și așa au pus la cale în totă
graba cunoscutele procese de presă
și au adunat dela autoritățile ad-
ministrative ungurești raporturi a-
nume ticluite, ca să arate cât de
mare este neliniștea, cât de peri-
culoasă este iritațiunea, ce au pro-
dus-o „agitatorii” în sinul popo-
rului român.

Pentru scopul acesta s'a in-
scenat în zilele din urmă și gona
țeranilor români din Poiana de
Arieș de lângă Turda, care ilus-
trază în mod așa de strălucit me-
tehnele și uneltirile răutăcioase ale or-
ganelor administrațiunii publice.

Numai înainte cu două zile foia
guvernamentală „Pester Lloyd” a
publicat un raport despre „ne-
legiirile” țeranilor români „răsv-
rătorii” din Poiana de Arieș.

Raportul, ce-lu primirăm dela
un proprietar român din acesta
comună ne arată în culorile cele
mai vii cu ce viclesug și răutate
s'a înscenat prigonirea bieților țe-
ranilor din Poiana.

Dér să vedem mai întâi ce
se susține din partea foilor ungu-
rești. „Pester Lloyd” primesc dela
Clușiu următorul raport:

„Nu de mult au atacat nisece Ro-
mâni din Poiana de Arieș pe unii biși
cluși (velocipediști) ce treceau dela Clușiu
spre Turda. Atacul acesta cu atât mai
periculos se poate considera ca un atentat

al Românilor în contra Maghiarilor, cu
oată pe bisidisti i-au atacat mai de multe
ori nu numai Români, ci și alte naționali-
tăți, ba chiar și Ungurii, fiindcă cred, că
aceștia aduc grindina. Dilele acestea însă
a fost atacat și fișpanul, contele Geza
Bethlen, ceea ce cauză unele îngrijiri. Dacă
vizitînți și servitorul contelui n'ar fi avut la
sine arme, pôte că atacul avea urmări triste.
Așa însă atacatorii au fugit la prima impușcă-
tură. Fișpanul în urma acosta a introdus cea
mai amenunțită ceretare, în decursul că-
reia s'a scos la ivelă, că în amândouă ca-
surile atacatorii au fost Români. Patruspre-
dece din ei au fost deja și arestați eri și
duși la Turda, ei au mărturisit, că din
Turda apropiat au venit la ei nisece „domni
îmbrăcați în nădrăgi”, i-au atârțat și le-au
dăș, că Ungurii sunt de vină la toate sufe-
rințele Românilor și de aceea ar trebui
stârpiți.”

Corespondentul lui „P. Lloyd”
dice mai departe, că populațiunea
română în jurul acesta e foarte iri-
tată din cauza comasării făcute în
anul trecut și „forțe ușor de ațî-
țat”. În unele comune, ca d. e. în
Câmpeni, au agitat în decursul ve-
rei în mod sistematic între popor
și fiindcă solgăbirul încă e Ro-
mân (sic!) n'a făcut nimic ca să
îndepărteze de acolo pe agitatori.
Solgăbirul a fost deci suspendat
din post.

Tendentiositatea și răutatea, cu
care a fost pusă în scenă această
gonă a țeranilor din Poiana, reiese
mai pe sus de ori ce îndoială din
comunicatul de mai sus al foii
guvernamentale, care se întemeiază
pe povestea cu domni „nădrăgi”
din Turda, car i-ar fi ațîțat. Te
miri, că n'au mai adaus, că la popa
din sat s'au sfătuit în mieș de
nopte toți fruntașii satului cu acei
domni, și că era p'aci să tragă
clopotul în dungă și să proclame
revoluția, decât nu veneau în sat
pandurii înarmați ai d-lui fișpan.

Dér acum să întorcem puțin

medalia pe partea cealaltă. Infor-
mațiunile ce le primim dela cores-
pondentul nostru, care de sigur
grăesce adevărul și numai adevă-
rul, cum ne asigură, ne arată totă
afacerea într-o lumină cu totul alta.

Țeranii români, după constata-
rile lui, au fost prigonii pentru o
glumă, ce a făcut o un flăcău, aru-
cându beta sa înaintea unui veloci-
ped, ca să vedă, decât cel ce îl
călărea pôte trece peste ea. Înșiși
Ungurii nu dau nici o însemnătate
acestui incident și acesta a fost
singurul fapt, pe basa căruia au
fost hărțuiți 14 țeranii pe la tribu-
nalul din Turda — ca apoi după
o maltratare de trei zile să fiă érași
eliberați.

Istoria cu atacarea trăsuri fiș-
panului este o mistificare miserabilă
exploată cu scop de a suspiționa
pe Români și a afla doveși, că ar
fi ațîțat de cărturarii români din
Turda. Raportorul nostru constată,
că un asemenea atac s'a întem-
plat, dér mult mai înainte, nu asu-
pra trăsuri fișpanului, ci asupra
unor călători și a unei alte trăsuri
și nu din partea Românilor, ci din
partea Ungurilor din Poiana.

Caracteristic e că acești țeranii
unguri, 8 la număr, car au recu-
noscut faptul, au fost toți elibe-
rați sub cuvânt, că „n'au făcut o cu in-
tențiune rea”, pre când totă presa
ungurească le atribue Românilor ne-
vinovați intențiunea rea, suspițind
că vor să stêrpescă pe Unguri.

Totă mișelia acestei comedie,
arangiata în contra Românilor din
Poiana, reiese și din faptul, că frun-
tașii români de acolo au fost pri-
gonii făcându-li-se perchisiția domi-
cilară, confiscându-li-se gazetele ro-
mâne și vrând cu totadinsul să-i dove-
descă ca ațîțatori ai poporului.

Până când vor mai dura aceste
miserabile uneltiri, în contra căror
s'a vădut silit a-și ridica vocea

chiar și un Ștefan Tisza la Ora-
dea-mare? Până când tot Români,
cei clevețiți, huiduiți și întemnițați,
să plătescă socotela mișelilor șo-
vinistice?

După ce n'au putut să pedep-
sescă pe țeranii români din Poiana,
car erau cu totul nevinovați de
ceea ce li-se imputa, ei au descoperi-
tă, că solgăbirul e de naționalitate
română și că de aceea trebuie
să stea în legătură cu agitatorii. Cea
mai bună ocaziune de a-l suspenda
și a pune în locul lui vr'un Ungur
ori Jidov desmățat. Așadér
jos cu el!

Eată cum vor să liniștescă cei
dela putere pe Români! Clevesc, a-
resteză și maltratează omeni nevi-
novați și suspendeză din post pe
solgăbirul român, pentru că n'a
îngrijit, ca acești omeni să fiă feriți
de „turburatori” ce nu există.

Acosta e „frățietatea” și „ega-
litatea de drept”, de care vorbește
Ștefan Tisza.

Domne păzesce-ne de ea!

CRONICA POLITICA.

— 15 (27) Septembrie.

Deputatul Cașoviei, d-lu Akos Beöthy
a petrecut zilele acestea în jurul alegé-
torilor, săi unde s'a ocupat de cesțiunea
română. Alegătorii din Cașovia au aran-
giat în onora deputatului lor un ban-
chet, la care d-lu Beöthy a ținut un
toast, în care a condamnat aspru pe
Episcopul Pavel și pe aderenții lui, car
numai pentru cea cuteză a-și ridica ca-
pul, fiindcă cred, că monarchia nu-i va
lua pe Unguri în apărare. Cea ce se nu-
mesce sovinișm — dice d-lu Beöthy —
nu e alta decât apărarea pretensiunilor
drepte ale „națiunei”. Dacă s'ar lăpăda
Ungurii de el, nu numai Austria, dér și
casa domitor ar fi păgubită (?!), drept
acea cultivarea aspirațiilor și intereselor
naționale față cu lucrare suterană a na-
ționalităților este în interesul dinastiei.

FOILETONULU „GAZ TRANS.”

(4)

AMINTIRI.

De: Sei cine.

IV.

După o jumătate oră de odihnă, am
părăsit malul Mureșului și am plecat
mai departe. Drumul cotesce în stanga și
duce printre lanuri de păpușoi, care în
mare parte era cules, numai paie nu
era tăiate. Nu priviam nici în dreapta, nici
în stanga, ci drept înainte, ca Hanibal, când
a trecut Alpii, ca să ouprindă Italia. Un
vânt lin sufla de oătră miadă-și și
luna lucia maiestos, căci norii începiau să
se resfiră. Ajuns în drumul de țără, ce
duce dela Teiuș spre Alba-Iulia, am apu-
cat-o la talpă mai cu putere. Abia însă pă-
șeș 50 de pași și — ce să vedă? La
stanga drumului, într-o margine de păpu-
șoi încă necules, sta un om oătră un
vriș, și mi-se părea, că amenințând se
apropia cătră mine încet. Opresc pașul
me nău mai bine și ved, că omoul îm-
brăcat în negru se mișcă în dreapta și în
stanga, și mai ved, că o mână și-o ține
ridicată orizontal, ér cu cealaltă imi face

semn, să mă dau de-o parte. Păria din
cap mi era imosantă. În clipa când el
s'a mișcat din nou, spaima mi s'a pus în
spate ca un sloi de gheață. Tremuram ca
vêrga și cele mai bizare idei imi treceau
prin minte. Mi-se părea, că respiru-mi se
opresc și oă ved, eșind din pământ toate
spiritele întunecului, că lumea se învêr-
tesce cu mine. N'auțiam nici o vietate
mișcându-se, dér un greer numai, care
prin glasul său răgușit mărea și mai
mult tăcerea sinistră a nopții.

„Mieșul nopții!” Ca o jalnică și fio-
rosă fășăitură imi trecură prin așu aceste
cuvinte. Mi-am ridicat privirea în sus, și
o rață de nădejde și oredință în Ziditorul
a toate imi pătunse sufletul și inima și-mi
inspiră curagiu. Mi-am făcut trei cruci,
am rostită tremurător un din suflet
„Domne ajută!” și am făcută trei pași în-
ainte. M'am oprit pe un moment, dér
vădend, că figura nu vine spre mine, am
făcută érași câțva pași înainte. În fine
vădend, că a sosită clipa de-a se alege
între mine și el, m'am apropiat depăr-
tare de doi pași unul de altul și ne pri-
viam cu spaimă. Nu diceam nici unul o
vorbă. Ce să fac? Mă hotărui să-i strig

din băierile inimei un: „Cine ești?” Nici
un răspuns. Am strigat a doua oră, dér
nu mi-a răspuns decât vântul, care se
îngâna cu paiele de păpușoi. În cele din
urmă imi iau inima în dinți și dau să trec
pe dinaintea lui. Ce să vedă? Era o rudă
de lemnă implantată în pământ, în partea
de de-asupra altă rudă transversală, îmbră-
oate amândouă o „țundă” mare negră
și în cap o pălărie strasică: era o
ciuhă pentru spăriat paserile.

Părea, o'am reinviat și scăpat de
ispită, mi-am continuat drumul. Și totuși
mi-se părea, că „omul” alergă după mine,
ca o stahă negră, urită și fiorosă. În timp
de 1 oră trebuia să ajung la capetă
unui sat prin care aveam să trec. Nu
merg mult și étă că m'ajunge un moș-
negu cărunt o'un cărăț tras de o schi-
loda de cal și salutându-ne imprumut
mă întrebă, unde și de unde? După ce i-am
spus ținta călătoriei mele, mă pofți cu
dragă inimă, să iau loc lângă el, căci,
dise, „te-oi duce bucuros până unde ni-se
despart drumurile.”

Moșul fericit, că n'are să bată o
bucată de drum calul singur, încep

să mi spună, că merge la tîrg la Běl-
grad „mai cu haia, mai cu helea.”

— „Și cum 'ți curge Dunărea, moșule;
vream să dic: cum 'ți merge?”

— „Soi, nepote, Dumneșeu e sus,
face cum știe.”

— „Ai dreptate, moșule! Dér én
spunem, cum te îndestulesc vremile de
ași?”

— „O, Domne, nepote! Mă întreb
de lucruri cam grele” și-apoi aprindându-și
lulăa încep cu glas aședat:

— „Vremile de ași, dragu moșului,
sunt ele cum sunt, că și vremile din
trecut au fost ele cum au fost. Hei, dér
nu erau ca alea de ași. Pe vremea copi-
lăriei mele omul trăia, cum trăia; îmbê-
trâna și pe atunci rëndurile de omeni, și
pare-că, dêu, tot nu erau ca cei de ași.
Ași copiii vrău să deé sfaturii părinților;
ei vorbesc, noi numai că ascultăm. Copiii
noștri de ași cred, că trei buchii fac
atata, câtă trei fire de pîr albă. În de-
șertă însă, căci vorba celuia: „albina tot
să arde la lumină, măcar, că strînge miere
și cêră.” Ei, nepote, pîrul alb nu se face
el éo'asa, fără necaz; asta s'o soi dela
mine. Cine a trăit, a pătit, și tot știe
ceva mai mult. El, încă soi, ce știe.”

Astăzi totu Ungurul de omenie trebuie să se lupte fără diferență de partidă pentru unitatea politică a statului maghiar și a „națiunii”. Vorbirea lui Beöthy — spunând foile maghiare — a produs un însuflețire uriașă. — O credem bucuros.

Organul kossuthist „Egyetértés” aduce scoirea, că primatul Vaszary a plecat Duminecă la Viena la dorința expresă a Majestății-Sale monarhului. Despre această călătorie urgentă i-se telegrafiază numitei foi, din Strigoni, că ea stă în strinsă legătură cu proiectele bisericești politice ale guvernului și cu ultima encicloică a Papei. Dela apariția encicloicei papale, primatul n'a fost în audiență la curte și în urma acestei elu încă n'a avut ocazia de a-și da o părere înaintea Coronei despre encicloică. Dacă în urma audienței ar fi de lipsă, ca primatul să intre în tratări cu guvernul, atunci din Viena va merge direct la Budapesta. La totu casul, — dize „Egyetértés”, — audiența primatului va grăbi deslegarea chestiunilor bisericești, așa, că după începerea desbaterilor în cameră, greutățile invite se voru delătura.

Din Viena se scrie, că guvernul austriac are de gând să estindă starea de asediu asupra tuturor orașelor din Boemia, cari au peste 4000 de locuitori. Dacă parlamentul austriac va primi proiectul de lege despre măsurile excepționale, atunci din cauza mișcărilor socialiste s'er introduce starea de asediu și în Viena și juru. Se mai scrie, că în contra editorului lui „Narodni Listy”, Iuliu Gregr, s'ar fi pornit cercetare pentru tulburarea păcii publice.

Afacerea din Poiana de Arieșu.

Poiana de Arieșu, 23 Sept. 1893.
(Urmare și fine.)

Gendarmeria, după ce predase pe țărani arestați din Poiana de Arieșu biroului, a porait în 15 l. c. erași cătră Poiană la vânătoare după „agitatori”. Mergându eu în 15 l. c. la 3 ore d. a. la berou, care se afla pe lângă drumul Turdei, spre a'mi vedé nisece otavă, că uscată-e, trecui pe lângă casa judelei comunale. când éta că ese din curte unu gendarmu c'unu juratú din locu și ce'lú dintăiu mă provocă să-i urmezú până la locuința mea. Intrându ambii cu mine dimpreună în casă, gendarmul mă provocă, în numele legii, să-mi arătú tóte scrisorile și cărțile. Eu m'am supusú. Gendarmul a ținutú percheisiția formală domiciliară, însă durerea lui, căci altceva nu a aflatú, decâtú unu esemplarú din Memorandele noastre românesce și mai mulți numeri din „Tribuna”; a și pachetatú totú ce a aflatú și mi-a spusú, să nu părăsescú casa, până ce nu va veni înderétú, căci mei merge într'unu locu și venindú înderétú va vorbi cu mine.

Eșindú dela mine, gendarmul s'a dus la încărunțitul Olteanu. Póte vr'unulú din onor. cetitori va presupune, că s'a dusú să ceră deslușiri cum au atacatú pe fiulú seu și cum i-au spartú ferestriie, căci dreptatea așa ar fi pretinsú. Inse ce să vedú? Dreptatea Ungurului e alta! C'unu tonu s'elbătăcitú strigá cătră bietulú bėtránú. s'și arate hărțile tóte. Bėtránulú își arată tóte hărțile de dare. „Nu acestea voivodule, ci novelele!” strigá gendarmulú și așa a și nutú percheisiția, ca și la mine. Nici aici nu și-a pututú satisface dorinței sale, deóce n'a aflatú nimioú, fără numai o grămadă din numerii „Gazetei Transilvaniei” și infuriatú i-a strigatú bėtránului: „Pentru ce porți fóia asta blăstemată și minciносă, și pentru ce ținú adunări în tóte zilele de mințesci Românilor?” Bietulú bėtránú i-a răspunsú: „Eu, ce-i dreptú, porțú fóia asta și o cotesco, însă adunări nu ținú; apoi deócă vine cineva, când o cotesco, nu i potú astupa urechile, ca să nu potú asculta”, și așa mánându-se gendarmulú dize: „Stringe tóte foile și vino cu mine”. Inse fiindú și feciorulú (fiulú) în casă, bėtránulú întreba, că elú să vină, cri feciorulú, la ce îi răspunse gendarmulú cu finețá hunică: „Tu! Tu, căoi tu ești voivodulú”. Bietulú bėtránú a fostú silitú să și ia catrafusele cu pachetulú celú mare de „Gazete” și la drumú înaintea gendarmului, chiamându și pe feciorulú bėtránului până la judele comunali.

Venindú pe la pórtá mea, m'a chiamatú și pe mine să-lú urmezú până la Turda, dér să-mi iau și pachetulú de „Tribune”, ce multú necazú le facú. Eu nevoindú a merge până 'mi vorú sosi caii din stavá, ca astfelú să mergemú cu trăsura, mă provocá c'unu nobilú cuvėntú „ungurescú”: „de kérem azonnalú kövessen”, (te rogú urmézá imediatú) la care ordinú m'am supusú, fiindú onoratú totuși cu atáta concediu de mi-am pututú lua alte vestminte și am pututú merge liberú până la judele comunali, unde mă aștepta gendarmulú cu bėtránulú Olteanu.

Gendarmulú fórté zelosú în serviciulú lui, nici timpulú, până ce a așteptatú după mine, nu l'a lasatú nefolositú, ci a luatú pe ténérulú Olteanu la întrebare în casa judelei. Apucându-lá cu mána de gátú, îl întreba să spuná, ce adunare a fostú la ei și cătri Români au fostú? La această bietulú omú, cu glasulú îndăușitú abia, a pututú răspunde: „La noi adunare n'a fostú, însă după-ce au spartú ferestra, s'au strinsú până întrei-șeci Români”. După aceea gendarmulú, stringėndu-lá și mai tare a dísú: „minti, hoțule, că au fostú mai mulți!”. Atunci ca să scape din ghiarele lui a dísú: „40, domnule”. Nici așa n'a fostú însă pe voia gendarmului, ci stringėndu-lá și maitare, ca să-lú silėscá a spune, că au fostú și mai mulți, a dísú: „Spune dreptú hoțule!” — La această biata victimă, mai numai șoptindú, a răspunsú: „Mai scie-i și Dumneșu!” Vėdėndú gendarmulú, că victimá abia suflá, în

ghiarele lui, îlú lasá de gátú și-lú mai provocá încă odatá să spuná adevėrulú. Tėnėrulú Olteanu începe a istorisi cum l'au fugăritú Ungurii. Gendarmulú atunci strigá: „Az apád Istenit” (injurăturá), érá-și de Ungurú vorbesci? Să scii că și eu sunt Ungurú și de vei mai díce, că Ungurii și-au spartú ferestriile, îți dau eu ție, altcum las', că máne, pe mána mea veniți!” și așa l'a eliberatú qicėndu-i, că máne (16 l. c.) să se însocińteze la elú în casarmă, ér pe mine și pe bėtránulú Olteanu ni-au petrecutú la „dreptatea” din Turda cea vestitá, unde apoi a decísú investigarea de „modelú” un-gurescá.

Și încă cum?

Vine locotenentulú și cu sergentulú — celú dintăiu nu scie nici unu cuvėntú romănesce — și cu apucăturile lorú stăruosú să ne întimideze și să reconoscemú, că ținėmú adunări în secretú, că agitămú și însufierbăntămú spiritele Românilor în contra Maghiarilorú (de spartulú ferestriilorú nici unu cuvėntú n'a amintitú!) La aceste întrebări amú răspunsú amėndoi, că nu este adevėratú, și că presupunerea aceea este numai calumniá din partea unui individú, căruia i-se potú atribui, casurile întemplete în acea sérá în Poiană; și nu numai că nu agitămú, cum crede cine-va, ci din contrá liniștimú pe Români și îi sfătuimú să-și pórté omenia, să nu greșescá la nici unu Ungurú, să le dée pace, ér de vorú începe ei, atunci vomú vedé, ce va mai fi!

Vėdėndú, că cu nici unu prețú nu póte scóte la ivelá, că noi „agitămú”, avėndú firma speranță, că prin noi ar fi pututú descoperi și pe alți agitatori din Turda, au începutú a vorbi cu noi mai omenesce și reținėndú câte-va esemplare din foile romăne secestrate, ne au eliberatú.

A sositú ziua de 16 l. c., când a trebuitú să mergá înaintea gendarmerilorú ténėrulú Olteanu, care scieindú tractarea s'elbetică din ziua trecutá, n'a utozatú să mergá singurú. Inse Dumneșu e cu dreptatea! Scieindú judele comunali un-gurú, că Ioanú va fi ascultatú de gendarmi, i-a fostú témá să nu fasioneze réu despre Ungurú, s'a dusú și elú cu Ioanú în Turda la gendarmi și așa a mijlocitú de l'au eliberatú neintrebatú. Astfelú a scăpatú șermana victimá din ghiarele lorú.

Sămbatá în 16 l. c. intru în cafenėna din Turda și 'mi picá (cade) în mână fóia un-gurescá „Egyetértés” din 15 l. c. și afflu intrėusa unu articolú cu titlulú: „Oláhok tészkelėdése Ar. Polyáuban” (mișcările Valahilorú în Poiana de Arieșu) în care, ce să vedú: totú minciuni, calumniá, infamiá și nu mai sciu cum să mă esprimú; se susținú acolo lucruri, ce nici n'au fostú, nici nu s'au audítú în jurul Turdei, deși e destulú de vestitá, până ce nu s'au aflatú să le scrie acei Ungurú procoptiți în minciuni din Budapesta. Adeócă — se díce: În séra de 11 l. c., cu 24 de ore mai târziu, ca întemplantarea cu velocipedistii, s'a dusú ca-

lėsoa fișpanului la gara din Ghirișu prin Poiană, după „Măria Sa”. Și cum a trecutú trăsura din Poiană cătră Ghirișu, dintre oucuruzú de lângă drumú a săritú înaintea oailorú unu Românú cu-o furcă de fierú cu trei córne, injurandú pe vizitiu cu: „Hai t.... tēlharule! Ungurú, mintyenas da io”. Ba și mai murdarú vestesce acóastă minciuná „Eilenzék” și „Aranyos-Vidék”, o fițicá de fóia, césta diu urmă, care apare în tótá Dumineca în Turda și e redactorú însu-și acelu bravú oalărețú, pe care l'a rėsturnatú armășarulú de spaima bâtei aruncate dinaintea lui, de unu june din locú.

Numitele foi díce, că să nu fi fostú vizitiulú și husarulú fișpanului provėduți cu arme, nu sciu ce s'ar fi întemplantú, dér așa avėndú arma la mână husarulú a impușcutú, și hoțulú de Românú a fugitú între oucuruzú, unde de sigurú, că au fostú mai mulți, căci „Români din Poiana și Ghirișu în tótá nóptea stau prin oucuruzú și șantori și atacá pe Ungurú, așa încótú viața Ungurilorú nu e sigurá”. — Acesta este o minciuná ne mai pomenită. Potú raporta, în casú de lipsă, la Europa cultá cu date nerėsturnabile. Fiindú norocosú, am datú în vorbe despre lucrulú susú numitú c'unu gendarmú, care 'mi-a spusú, că elú a vorbitú la stațiunea din Ghirișu cu husarulú fișpanului și că acesta i-a spusú, că e minciuná, de óre-ce când au trecutú cu trăsura cătră Ghirișu, altá întemplantare n'a fostú, decâtú că în Poiana, în mijloculú drumului a aflatú o mulțime de ómeni și elú (husarulú) a făcutú atentú pe vizitiu să-i înconjure; după ce a trecutú trăsura, spuse husarulú, mulțimea aceea de ómeni a chinuitú. Astatótá fapta, și nu precum mintú japănesele foi un-guresce.

Ce privesce „atacarea dintre oucuruzú”, s'a întemplantú ceva asemenea, însú altá-datá și altulú e adevėrulú, fiind-că orí cātú umblá și-și frămăntá capulú Ungurii ca să rėstórne cauza noastră naționalá și dreptá, nu vorú reuși. Díce dreptú, că sunt convinsú de acóesta, căci când o causá nu e dreptá, atunci nu descopere Dumneșu așa secretú, precum s'a descoperitú acum, când tóte foile maghiare strigá în gura mare, că Români, în deosebi cei din Poiană, suntú „utonállo rablok”.

Potú díce, că provedința divină scóse la luminá, că desi dintre oucuruzú, cum trecú Poiana la Ghirișu, s'a făcutú óre-care atacú îndrăneștú, nu Români pacinici din Poiană, ci Ungurii din Poiana l'au făcutú. Dér când și cum? — În nóptea din 2 spre 3 l. c. mergea o societate de 5 membri, parte femei cu prunci micú în brațe, parte bărbați, la gara din Ghirișu, ér în urma lorú venea o calėscă. De-odatá drumarii observá, că cineva aruncá cu petri după ei, și se'nțelege, că și după trăsura. Trăsura mergėndú mai repede, ómenii au rėmasú înderétulú ei și au fostú petrecuți de plóia de petri până au eșitú din hotarulú Poianei, nefolosindú nimicú injurăturile lorú.

Deci déră astá faptá au folositú fi-

-- „Cum, moșule, nu-ți placú vremurile de aci; nu-ți cade bine, că scimú ceti din cărți și scimú télouí legile?”

— „Vai, nepóte, imi place, Dómne multú imi place! Dér ce folosú de sciință, deócă nu-i putință? Nu díce, că nu-mi place, dér of! of! of!... póte să fiá! Bėtránii díceau: „să nu doresci oiuha din marginea drumului,” și nime 'n lume, de-ar fi obiar și Vlădicá, n'are să mă facá să credú, că din máceșú poți să culegi struguri și că fagulú rodește jirú. Omulú hălăduesce, că dorá așa a lasatú Dumneșu să mergá înainte, dér dícea badea Chiforú, fiá-i crucea ușórá, că curechiulú crescutú din rásadulú pusú de cu vreme, n'are să sufere ierna.”

— „Așaderá, să stămú pe locú, să nu mișcămú nimioú, să nu înoinmú nimioú?”

— „Adeócă-te-le” răspunse moșnégulú învápăiatú, „n'am eu gândulú să díce, să nu tragemú și noi la carulú învėțaturei; dér inoielile pré se facú fără de socotelá. Datiní vechi, obiceiuri din moși-strămoși suntú nuoc'n párete pentru ómenii dílelorú noastre. Haide hai, stricați, stricați!... dărimați ocolulú și nu faceți poiatá, c'apoi sciu că-ți

avé unde adăposti turma în vremuri de nevoiá. Vedú, nepóte, mai nainte vreme curgea apa limpede la mórá; minea poporului era cum era; lumea tráia în unire și în pace bună, se bucura și se veselia; prietinií erau prietini; frațií frați. Aci când ómenii se ținú mai iscusiti, te-ai topitú! Inimile-sú mai violene, bunátatea de demultú a peritú și — pace! Ce mai vréi, când și frații între sine se cėrtá și se învrăjbescú până la outite? Aci nici dragostile nu-sú dragosti, ca pe vremea când eram eu flăcău. Vedú, eu sunt o vrėscourá uscatá și totuși iuverdescú, când mă gândescú numai la „boba” mea, Dumneșu s'o ierte, oá-i mórtá. Sângele meu recitú mi-se încăldece în vine, când imi aducú aminte prin ce valuri amare am trecutú, ca să ajungú la pragulú în care torcea Istina mea, la lumina lunei.”

Vorbele bėtránului ougeau ca miera de pe buzele-i, ce tremurau, și inima mi-o simțiam înduioșatá de glasulú, ce isvora dintr'unu pieptú dogitú.

Mai schimbarámú câteva cuvinte până ajunserámú la capulú satului, unde ni-se

despărțiau oáile. Aici ni-amú luatú rėmasú bună și eu am apucatú calea, ce duce prin satú, apoi printre hotaré spre căminulú meu párintesou, spre care sboram, ca o pasere oalėtore, ce se reíntore din țeri depărtate la oubulú ei de odinórá....

* * *

O, copilăria, copilăria! Imi pare, că te vedú, cum stai înaintea mea sohimbatá într'o gingáșe fetiță încungiuratá cu lumina picate de susú; cu ochi albaștri, ca cioórea, curati ca lacrima dimineții și farmecatori, ca doina unui păstorú îndrăgita. Tu ești atátú de vorbărețá, atátú de ráta-citá printre veselile vieții! Tu caloi pe învápăiatele cărări ale sburdáncioilorú și a dorințelorú nebune. 'Mi pare, că te vedú, cum cu ochi scilpicioși scobori din strălucirea stelelorú și-mi șoptescú cu dulce, că pe-o raqá săgetatá de Hyperion ai trăsăritú în minea mea, ca o vedenia legendará. Ninsóre de flori cade din fragedulú tēu sinú și unu velú țesutú din fire de rubine îți imprejmușce ființa curatá și obrájiei roși ca oirașá. Aurite roși de valurile bu-

curilorú nevinovate se 'nvėtescú în jurulú tēu, ca gândirile primėvaratiice într'unu sufletú stăpánitú de iluzii. Gănguritú amėțitorú alú buzelorú tale, face, ca din pojarulú aiurării inima mea să te asculte, cipiindú cu dragoste nevinovatá, și, privindú în jurulú meu, să pornescú pe-unú s'elbeticú plánsú, căci te-amú pierdutú, și, căci între mine și 'ntre tine așternutá-i neimpăcata vecnicia.

O, copilăria! Tum'ai învėțatú să cantú flinturulú ascunsú în flóre, s'alergú după grangurulú sburătorú peste ogóre și să-mi pierdú pașii de-alungulú ivorului murmurătorú, ce șerpuesce, ca unú lanțú de argintú, prin pájiștea zugravitá de sora ta primăverá. Valurile vieții oalėtore tu le-ai stėrnitú odinórá din adėncurile lorú, tu, care te-ai apropiatú de mine numai ca unú visú pierdutú, spre a mă însela, să punú înc'odatá piciorulú în tainica ta împėrățiá.

Când gândescú la tine, mă simtú fericite lacrimandú!

țuicele unguresci, dându-li-se ocaziunea bine-venită cu velocipedistii, ca să arunce totă mardăria asupra Românilor.

Fapta acésta nimenea nu a scuit'o până nu s'a publicat în faimósele foi unguresci. Provedința divină i a șoptit' acélei neveste, ce călătorise cu ceilalți la Ghi-riș de mi-a spus fapta aceea, ca o pă-tăniă fără de a presupune barem' ceva rău. După spusele ei, numai decăt' am' făcut' arătare gendarmilor și locotenentul mi-a și trimis 3 feciori în comună în dimineața de 18 l. o., spre a-le da informațiun. Dum-neșen fiind' cu cauza noastră dreptă, li-a și ajutat' gendarmilor, de au prins' 8 Un-guri, cari ei înșiși au recunoscut', cumc' în noaptea numită au atacat' pe călători și ca-lesci, eșind' dintre cucuruză. Așteptam să-i petrecă la Turda înaintea juielui investi-gator; ei însă i-au eliberat' pe toți. Și la lătrebarea mea, pentru-ce nu-i petrece la Turda, mi-a răspuns, că: au recunos-cut' fapta și n'au făcut' o cu intențiune rea.

Noaptea pe la 11 ore, atacându pe că-lători în drumul de țără, pentru Unguri nu este crimă, pentru Români a arunca bătă înaintea velocipedului însemnă că-s' „*szállás rabló*”. Nouă, că ni-a succed' a scoate la lumină fapta, ne este spre mare bucurie, la alții însă din contră le este spre mâhnire!

Nevasta care mi-a istorisit' cauza, șede în casa eclesiei unguresci. Preotul, care după țișele lui „*uton utszélén osak az igazságat hirdetem bár kinek*”*) și căruia se pot' mulțami faimele publicate în con-tra Românilor — vădându, că s'a întors' alba cu oada cătră ei, s'a dus' la nenoro-cita nevestă cu cuvintele: „*Te kisaszony, még ma ki takarodj a házbol, mért oszafá telted az őszes magyarokat, erejd adjon az oldh házát*”**), ér un altă ocaziune a obie-mat' pe bărbatul nevestei la el și l'a consultat' să se despartă de nevestă, pen-tru-că e femeia fără caracter, pe lângă t'oa, că părechia trăese în cea mai bună armonie.

Români la noi sunt' tot' atâți, ca și Unguri, și până în anul acesta au trăit' în cea mai bună pace la olată. Vădându Ungurii bravurile Turcilor, comise în anul trecut' și curgător, indemnăți de cineva, au turburat' pacea cea bună, nu numai între naționalități, ci chiar și între noi, așa încât' ei de ei s'au tăiat' în oușite mai de multe ori. În 16 l. o. noaptea, doi Unguri pe un' al' treilea Ungur' l'au mal-tratat' înocent' e posibil, că va și muri.

Din cele desfășurate mai sus' onor. călători judece dreptatea.

Pe lângă cere am' rămas' al' ono-ramei Redacțiunii

Cu totă stima
Nicolau Ensu,
proprietari.

SCRIRILE ȚILEI.

— 15 (27) Septemvre.

„Atentatul” dela Boosig, s'a adev-e-rit' de o scoaritură mișel'ăscă a gazeta-rilor jidano-maghiari. Inșeși foile maghi-re sunt' alite acuma a recun'sce acésta. „Bud. Hirlap” dela 26 Sept., scrie sub titlul: „Mănciuna atentatului dela Boosig”, că pă-șiorul Blasko a fost' ascultat' de ins-pectorul suprem' al' căilor ferate, Ko-ndes, și de prim' inginerul Hegedüs, și a marturisit', că șuruburile nici nu le-a aflat' în șanșă și prin urmare, nici că le-a pu-tut' pune îndr'et, ci tot' istoria a isco-rit', fiindcă a sperat' să capete vr'o remun-erățiune. — Ce dice acuma „Magyar Hir-lap” și raportorul ei peroiunat', d-l' Már-tos Miksa?...

—x—

Advocații din Fiume și limba maghiară. În Fiume limba oficială la judecătoria este limba italiană. Vice-președ. tribunalului de ocol, Dr. Zarevich, de origine dalmatin și domiciliat' în Fiume, a pledat' acum de

*) Pe românește: Pe t'oa cărările am pre-venit' să-căruia numai dreptatea.

** Pe românește: Tu coconiță, încă as-și să te cari din casă, că ai făcut' de rușine pe toți Ungurii; du-te să-ți dea Valachul casă.

curându în f'ia juridică maghiară „Iog” pentru introducerea la tribunal și a lim-bei maghiare pe lângă cea italiană, ca ast-fel' să pot' fi aplicați ca j'și Maghiarii, cari nu cunosc' limba italiană. Contra acestei tendințe au protestat' în f'ia „Bi-lancio” din Fiume, atăt' j'și de tribunal, cât' și advocații fiumani. Aceștia din urmă declară, ce e drept, că eisunt' cetățeni ma-ghiari, der totodat' sunt' mândri, că sunt' Italieni și nu voies' o, ca să se stirpescă au-tonomia de limbă a orașului Fiume. Acésta declarare a sup'rat' pe șoviniiștii noștri. „Bud. Hirlap” își exprimă părerea de rău, că advocații fiumani demonștră pe con-tul limbii de stat' maghiare.

—x—

Dar' pentru Ligă. P. S. părintele epis-cop' Ghenade Enăceanu al' Rimnicului, a d'ruit' Ligei culturale 200 lei. Comitetul central' i aduce viile sale mulțumiri pen-tru acésta faptă generosă.

—x—

Reuniunea femeilor române din Blășiu. D-l' Aur. l' P. Bota, secretarul Reuniu-nei femeilor române din Blășiu, ne rogă să aducem informațiunea, că sorșirea obie-c-telor dela tombola, ce-o arangează numita Reuniune, se va face Sâmbătă în 30 Sep-temvre s. n. la 8 ore s'era în sala cea mare a otelului „Univers”.

—x—

Țarul și contele de Paris. În ceru-riile politice din Paris, se vorbește, că con-tele de Paris ar fi făcut' demersuri, ca să aibă o întâlnire particulară cu Țarul la castelul din Fredensborg. Șeful casei de Orleans ar vré cu ocazia acésta, să facă un raport' detaliat' asupra situațiunii politice a Franciei. Se crede însă, că Țarul nu va acorda audiența acésta. Alții sound, că deși o va acorda nu va intra cu contele în discuții politice, cari ar lovi în actualul guvern' franceș.

—x—

Concertul. Lun' în 2 Octomvre va da D-ra Laura Konopasek un' concert' în sala hotelului central Nr. 1, cu concursul D-nei Leontina Reimesch și a d-relor Elsa și Gretchen Krummel, cu programul urmă-tor: 1. Gluck: Aria din opera Orpheu, de d-ra Konopasek. 2. a) Chopin: Etude As-dur, b) Grieg: „Schmetterling”, c) Mos-kowsky: Etincelles pentru 2 pianuri de d-rele Krummel; 3. a) Loewe: Balada „Die Uhr”, b) Loewe: Die Mutter an der Wiege, c) Brahms: Ständchen, d) Wienner: Zum Lieb mer will mein Bote sein? de d-ra Konopasek; 4. Saint-Saens: variațiuni asu-p-ra unei teme de Beethoven, pentru 2 pia-nuri, de d-rele Krummel; 5. a) H. Schaffer: Das Haidenkind, b) Bungert: Die Rettung Mosis și c) Der Sandträger, d) Krüger: Wiegenlied, cântate de d-ra Konopasek. Inceputul la 8 ore. Bilete se pot' capăta la librăria W. Hiemesch și în s'era de con-cert' la cassă. Cerle 1 fl. 50. Stal' 1 fl. Galeriă 80 cr. Parter' 50 cr. Studenții 40 cr.

—x—

Musica militară va da la 28 Septem-vre un' concert' pe promenadă cu urmă-torea programă: 1. Faurwetter: „Eljen a haza” marș; 2. Balté: Ouvertură la opera „Zigeunerin” 3. Ivanovici: „Incognito” vals; 4. Gounod: fantasiă din opera „Faust”; 5. Absenger: „S' Koblrosl” cântec; 6. Bayer: Poutpouriu din Baletul „Pup-penfée”.

Dieta ungerescă.

Este scuit', că Lun' s'a deschis' dieta ungerescă îndată după deschidere s'a ce-tit' rescriptul preinalt' despre amânarea ședințelor. După-ce președintele a presen-tat' cererile trimise dietei, deputatul Szalay Imre înșină biurului o interpelați' ur-gentă în cestiunea enunciațiunilor regesci dela Güns și rogă camera s'o asculte.

Szalay permite, că interpelăz nu nu-mai în numele său, ci mai ales' în nu-mele deputaților de dincolo de Dunăre. Răspunsul regesc' dela Güns interesăz în prima linie pe deputații partidei inde-pendente. Este caracteristic', dice, că pactul dela 1867 este așa de mult' luat' în

apărare aș, când cele trei curente ale par-tidei independente se întrec' în declara-țiunii de lealitate. Vorbitorul crede, că mi-nistru președinte, în zăpăc'ela lui, a schim-bat' răspunsurile, și ceea ce ar fi trebuit' să se spună naționalităților în Boroș-Șe-biș, a spus' o autorităților administrative în Güns. Prin acésta ministrul președinte a ajuns' la ceva: cuvintele dojenitoare ale regelui vor' îndemna opoșiția la solidari-tate, mai ales' pe partida independentă, ca pe timpul legii militare.

Interpelați' lui Szalay e următorea: Avându în vedere, că după concep-tele constituționale, la stabilirea declarați-unilor diplomatice ale principelui, guver-nul trebuie să exercite influență, fiindcă răspunsabilitatea pentru acelea o p'rtă mi-nistrii. întreb' pe domnul ministru preșe-dinte:

Primit' a soire prealabilă despre cuprin-sul răspunsurilor date deputațiunii au-torităților administrative de dincolo de Du-năre, ce s'au prezentat' din incidentul ma-nevrelor?

Dacă da, ce cauze au îndemnat' pe guvern', mai ales' la aceea, ca în răspun-sul, ce l'a dat' regele deputațiunii comi-tatului, să provoce pe șpani la măsur' și să acuse pe cei de peste Dunăre cu amă-gire și ducerea în rătăcire a poporului.

În fine cum va put' justifica aceea, că present' pe domnitorul, ca pe unul, care lucră în interesul susținerii art. de lege XII din 1867, față ou majoritatea națiunii, care eventual' ar fi aplecată a i-se opune?

După acésta ministrul Weckerle de-clară, că nu răspunde la interpelați' numai de-căt', din cauză, că știe, că interpelari de natura acesteia se vor' mai face, și la t'oa vré să răspundă deodată. Tot' odată propune, ca dieta să țină ședința aș, Miercuri, pen-tru a se ceti esposul financiar' pentru 1894. Dieta primesce.

Anarhiștii din Viena.

Foile din Viena ne aduc' știria zen-sațională, că la 22 și 23. l. o., s'au are-stat' acolo patru-spredece lucrători, apar-ținători unei grupe de anarhiști, cari cu o pressă olandeză, tipărau scrierile vo-lante de cuprins' de înaltă trădare, cari în decursul anului acestuia s'au răspândit' în Viena și afară de ceea se ocupau cu pro-ducerea de materii explosive, bombe etc., destinate fără indoială pentru un' atentat' teroristic. Poliției din Viena i-a succed' a afla localul activității acesteia criminale, unde la 22. o. s'au arestat' doi lucrători, cari sunt' conducătorii acestui complot' anarhișt. ér în ziua următorea s'au are-stat' alți 12 lucrători suspecti de partici-pere la acésta lucrare criminală. Poliția a pus' mâna pe t'oa instrumentele, ou cari era să se pună la cale atentatul. Este in-teressant', că între materiile explosive s'a aflat' și pikrin, acel' product' chimic, care în tehnica explosivă militară modernă j'că un' rol' însemnat' și că anarhiștii voiau să întrebunțeze pentru scopurile lor' și praful fără fum.

Localul, unde s'a descoperit' pressa olandeză, ou mulțime de scrieri de cu-prins' de înaltă trădare, precum și t'oa preparatele necesare la un' atentat' de bombe, se află într' o casă în strada Sieben-brunnen. În etagiul al' treilea este o mică locuință, unde se adunau anarhiștii și-și aveau laboratorul lor'. Proprietarii acestei locuințe, două calfe de măsur', au ajuns', fără să aibă cea mai mică presupunere în mâinile poliției. Unul dintre aceștia e Fran-cisc Hospel de 30 de ani născut' în Graz, ér celalalt' Stefan Hahnel de 31 de ani.

Direcțiunea poliției din Viena a ob-servat' deja mai de mult', că în Viena anarhiștii trebuie să aibă o pressă secretă, ou care se tipăresc' foi volante de înaltă tradare, cari apoi noaptea se răspândiau prin stradele Vieiei. Deja anul trecut' s'a res-pândit' în esemplare numeroșe o ast-fel' de scriere sub titlul: „Cătră lucrătorii în rocul de soldat'”. (An die Arbeiter im Soldatenrocke). Cu t'oa căutările minuțioșe de atunci însă n'a succed' a găsi nici pe

autorii nici pe răspânditori. Abia Țilele tre-oute a descoperit' poliția, că în casa nr. 65 strada Siebenbrunnen în Margarethen se află locul de convenire al' unei grupe de lucrători, cari se pregătesc' la atentate cri-minale.

Poliția a luat' hotărîrea de a intra în acésta locuință și a lua t'oa la revisiune. La 22 o. fu Hahnel arestat' înaintea casei și i s'a luat' cheia dela locuință. După aceea s'a dus' un' funcionar' dela direc-țiunea de poliție cu 2 agenți în etagiul III. al' casei. Când organele poliției vo-iau să deschidă ușa cu cheia lui Hahnel, Hospel credea, că soțul său s'a întors' să iea ceva, ce a uitat' și a deschis' zăv'orele. Hospel fu după o scurtă rezistență arestat'.

În cabinetul era un' divan' de dor-mit' de piele neagră, o măsuță, un' mic' dulap', un' cof'er, un' pat', un' dulap', de vestiminte și schimburi, o masă și mai multe scaune. Cabinetul avea o singură ferestră. După lungă căutare s'a găsit' în divan' la loc' ascuns' o lăoată-vexier. S'a rupt' lăoata și s'a descoperit', că ședutul divanului se p'oa ridică. În interior se afla o pressă de mână completă și provă-țută ou t'oa utensiliile necesare pentru ese-outarea de tipărituri. Mai departe s'a gă-sit' corectura dela un' apel' anarhișt' intitulat': „Apel' cătră massa poporului austriac”, (Aufruf an die österreichische Volksmasse). Micul dulap' de noaptea con-ținea mai multe sute de foi volante. În cof'er' era materii explosive, între cari și pikrin, o bombă neadjustată, câteva ca-sete de tinichea ou materii explosive, ba-l'one de sticlă, metal', zinc', plumb' etc.

În decursul revisiunii, Hospel în-tr'un' moment' nepăzită, apucă un' pa-chet' de tipărituri, le-a aruncat' pe ferestră și voia să sară și el' după ele. Orga-nele poliției l'au reținut' ou forță. T'oa lu-crurile aflate s'au transportat' la poliția, unde s'a condus' și Hospel și Hahnel.

În decursul Țilei s'au mai arestat' alte 12 persoane, cari s'au observat', că țin' conventicule în locuința celor doi.

Despre tendințele anarhiștilor' s'a constatat' următorea: Mai bine de un' an din partida așa numită a „socialiștilor' independenți”, s'au despărțit' din ce în ce mai multe elemente, ou scop' ca să lucre pentru programa anarhiștilor', pentru „propaganda faptelor”. Primul debut' al' acestora a fost' tipărirea apelului mai sus' amintit' cătră lucrătorii soldați. Scri-erea acésta era tipărită pe foi în quart' și furnica de erori de tipar. Hahnel și Has-pel învășase ca autodidacti olegerea de litere. Grupa acésta avea puțin' membri, cari au făcut' jurământul de tăcere vecnică.

Paltonul de érnă al' lui Hospel a-vea pe din lăuntru, la pept', două copii de drot' pentru acățarea unei bombe. Se de-duce, că atentatul' se plănuia numai la érnă. Hospel este un' anarhișt' de talia lui Most, un' fanatic' de un' cinism' în-fiorator'. Locuințele tutaror' arestaților au fost' vizitate și s'a aflat' la toți bro-șuri anarhiște, la unul' un' revolver' ou munițiune.

Descoperirea complotului anarhișt' din Viena a făcut' o surprindere mare, căci de șapte ani nu se mai aușise nimica des-pre anarhiști. P'oa că nici nu e vorbă, decât' de unii fanatici singuratici sprigi-niți din streinătate.

Sciri telegrafice.

Viena, 26 Septemvre. Imp'era-tul' Germaniei a plecat' aș după amiad', i s'au făcut' ovațiuni din partea poporațiunii.

Berlin, 26 Septemvre. Starea săn'etății principelui Bismarck nu s'a îndreptat' încă așa, ca să fiă delăturate t'oa temerile.

DIVERSE.

Maxime. Prima condițiune a geniului e sinceritatea și cel' ce e sincer' e totdeuna și cast'. Idem.

Culese și traduse de Camil B...

Proprietari: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul pieței Brașov.

Din 27 Septembrie 1893.

Banconote rom. Cump.	9.92	Vënd.	9.96
Argint român.	9.85	"	9.90
Napoleon-d'or	9.96	"	9.99
Galben	5.72	"	—
Buble rusesco	1.29	"	—
Mărci germane	61.40	"	—
Lire turcesco	—	"	—
Soris. fonc. „Albina” 6%	—	"	—
" " " 5%	101.—	"	102.50

Nr. 250—1893.

Publicare de licitația.

La cererea domnului G. M. Zănescu, comersant în Brașov, se aduce la cunoștința publică, cumcă fânul presat în balone, în cantitate de 35 1/2 = treizeci și cinci și jumătate wagone, ce l'a fost vindut d-lui G. M. Zănescu la firma „Watson et Joul” din Brăila, și acesta până acuma nu l'au luat în primire și care cantitate de fân se află în magazia D-lui petent de lângă gara căilor ferate ungare din Brașov, se vinde în licitațiune publi-

că, ce se va ține la **2 Octombrie 1893 la 9 ore a. m.** la fața locului în susnumită Magazie.

Despre acesta se avisază onor. publicu, cu aceea observare, că fânul se va vinde și sub prețulu de estimare de 10,500 florin și licitatorii voru depune înainte de licitare unu vadiu de 10% în bani gata ori în hirtii de valore primite de cautiune și cumcă despre condițiunile speciale de licitația se potu informa amatorii în biroulu subscrisului notar pub. reg. în orele oficiose.

Brașov, in 26 Septembrie 1893.

Petru Nemes,
notar publicu reg.

Nr. 1671—1893.

PUBLICAȚIE.

De Joi în 28 Sept. st. n. a. o. se aflăcancelaria oficiului orfanalului în localitățile de mai nainte în edificiulu magistratului Strada Porții Nr. 63 etagiu primu.

Brașov, 22 Septembrie 1893.

Scaunulu orfanalului orașenescu.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Septembrie 1893.

Renta ung. de aur 4%	116.45
Renta de corone ung. 4%	94.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	126.—
Impr. " " " argint 4 1/2%	100.25
Oblig. " " " de ost. I. emis.	121.75
Bonuri rurale ungare.	95.—
" " " croate-slavone.	98.75
Imprum. ung. cu premii.	150.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	142.75
Renta de hârtie austr.	97.10
" " argint	96.95
" " aur	119.90
Losuri din 1860	145.—

Acții de-ale Băncii austro-ungar.	985.—
" " " ung. de credit.	413.50
" " " austr. de credit.	387.25
Napoleonori	9.99
Mărci imp. germ.	61.90
London (lire sterlinge).	125.30
Rente de corone austr.	96.50

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se potu cumpăra în librăria Nicolae Ciurecu, și în tutungeira I. Gross.

Librărie nouă.

Am onore a aduce la cunoștința On. publicu, că **am deschis** în casa din Tîrgu Grăului Nr. 5. sub firma **„ALFRED FISCHER”**

o librărie, în care se vor vinde **Cărți, obiecte de artă, muzică, materiale și rechisite de scrisu.**

Recomandându On. publicu asortimentulu meu de cărți bine îngrijit, cu deosebire cărți didactice pentru toate institutiile de învățămentu din orașu și împrejurime, precum și opuri din toate ramurile literaturii, Musicali, rechisite de scrisu, de desemnu și de zugrăvit, fotografii, albume, cărți de copiatu cu presa, mape pentru epistole și note de muzică, protocoale.

Rogū pe on. publicu a-mă sprijini în noua mea întreprindere.

Năsuința mea este ca printr'un serviciu forte promptu și preventorū am câștigū increderea On. publicu și a mi-o păstra. Atragū atențiunea asupra broșurilor cele mai nouă beletristice și reviste periodice de specialitate pe anulū 1894 pentru care primesco abonamente și continuarea loro se va trimite după aparițiune fără întârziere.

Cu totă stima:

Alfred Fischer,

librariu,

Brașov, Tîrgulu Grăului Nr. 5.

237, 1-3

Viena 1873. Medalia pentru merit.	Budapesta 1885 Dipl. de onore.	Agram 1891. Diplomă de onore	N.-Palanka 1887 Med. de anr.	Dipl. de onore Londra 1878.
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	--------------------------------

Iosifū Csik
c. și r. escl. priv.
Prima fabrică de Syrmier Portland-Cement și varū-hydraulic in BEOCSIN.
Biroulu-Centralu și depositulu: **Budapesta, V., Rudolfsquai 8,** recomandă onor. d-ni țidar și arhitecți, întreprinderilor de construcțiun, proprietarilor, comitetelor rurale și bisericesci, precum și onor. publicu doritoru de-a clădi, propriile sale fabricate în

Portland-Cement și varū hydraulicu,
carū se liferază totdeuna în calitate escelentă. — Prețuri curente și informațiuni se trimitu la cerere punctualu.

Parisū 1876 med. de bronz.	Keeskemét 1872 med. de argint.	Nensatz 1875 med. de aur	Szeged 1878 med. p. merit	Triestā 1888 med. de aur
-------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------	------------------------------	-----------------------------

A V I S Ū!

Am onore a aduce la cunoștința On. Publicu, că **am arangiatu în localitățile mezzanine a stabilimentulu meu, un despărțementu grandios de COVORE și PERDELE.** Principiulu de care mă conduc este a oferi mărfuri de prima calitate cu prețurile cele mai moderate.

- Perdele monopolu** cu fire de metalu țesute calitate durabilă diferite color moderne 1 ferestru = 2 părți . . . . . fl. **1.90**
- Perdele Tunis** recomandabile, noutate 1 ferestru = 2 părți „ **3.60**
- Portiere-Chenille,** forte durabilă calitate, țesută tare, desene și color frumoșe: 1 ferestru = 2 părți. . . . . „ **6.—**
- Perdele de lână și axminster** duplu un asortiment mare de
- Perdele (spitren)** albe și creme per ferestru 2 părți **90 or.**
fl. **1.10, 1.60, 2.— 2.80, 3.40.**
- Novități in stores** Guipures și „Aplicațiun” perdele.
- Vitrage de spălat,** metru **12, 15, 20, 22, 28 or,**
- Monopol garnitura,** constă din 2 coperte de patu și 1 de masă, marī, calitate, bună laolaltă . . . . . „ **3.—**
- Gobelin garnitură,** în desenurile cele mai noue . . . . . „ **6.—**
- Chenille garnitur,** achiziție ocașională, completu . . . . . „ **8.—**
- Garniture de lână** calitate bună, și modern lucrate
- Plapome Peluche** în colorī brilante, brodate cu aur forte recomandabile.

- Departament specialu pentru covore de padiment.**
- Covore-manila** forte durabile per metru, **34 or. 40 cr. 50 or.**
- Tapestry-covore,** calitate bună, per metru . . . . . fl. **1.35**
Covore Cocos in ori și ce lățime.
- Mare asortiment de **Tapestry Veleurs** și covore **Axminster** în toate dimensiunile.
- Paravane** de pat prima tapestry per bucată fl. **1.25 1.80.**
- Cantitate mare de strujituri Cocos** à **13 or. 16 cr. 18 cr. 26 cr. 30 or.** bucată.

Covore de economii.

Sortimentu de calitate bună pentru strapațu:

200 ctm. lungu 130 ctm. latu	fl. 2.40
215 " " 150 " " "	3.—
250 " " 175 " " "	4.25
315 " " 215 " " "	6.25
340 " " 260 " " "	8.40

- Paravane de patu,** bucată . . . . . fl. **—80**
- Coperte de flanelu,** moi, culore frumoșă, de mărime marī „ **3.25**
- Lambriquins** forte frumos executate . . . . . „ **1.50**
Calitate mai grea, țesătura de peluche (imitație Smirna) fl. **2.60 — 3**

Strae de pėru de Cămilă calitate forte bună, cenuș, și drap văpsite cu bordure frumoșe 210 ctm. lungu, 110 ctm. lat bucată **fl. 3.50**

Covore de salon Tapestry 250 ctm. lăței, 370 ctm. lung. Desenurile cele mai noue persiane forte durabilă. **Eftinā de totu fl. 25.—**

Casa de mărfuri: C. LESSNER,

VIENA, VI Mariahilferstrasse Nr. 83.

suteran, parterre, mezzanin, și I etage.

La cerere se trimitu în provincie, mostre, jurnale ilustrate gratis și franco.